

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. V. Holban)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, O. Cojocaru, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de SRL "Harelson" și de către Malic Tudor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Malic Tudor împotriva ÎM "Harelson" SRL cu privire la încasarea împrumutului

și la acțiunea reconvențională depusă de ÎM "Harelson" SRL împotriva lui Malic Tudor, intervenient accesoriu Vasile Barbăneagră cu privire la declararea nulității actului juridic

împotriva deciziei din 17 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de către SRL "Harelson" și de către Malic Tudor și menținută hotărârea 27 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă :

La 03 iulie 2017, Malic Tudor a depus o cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Harelson” SRL cu privire la încasarea împrumutului.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, la 14 aprilie 2014, a încheiat Contractul de împrumut nr.4 cu ÎM „Harelson” SRL, în baza căruia a transmis prin bon de casă suma de 120 000 de lei, pe un termen inițial de o lună, care ulterior a fost prelungit conform Acordului nr. 1 din 14 mai 2014, până la data de 31 decembrie 2014, apoi conform Acordului nr. 2 din 31 decembrie 2014, până la 31 decembrie 2015, după care, prin Acordul nr. 3 din 31 decembrie 2015, până la 31 decembrie 2016.

Potrivit prevederilor pct. 1.1. a Contractului - împrumutătorul transmite în proprietate împrumutatului mijloace bănești în sumă de 120 000 de lei, iar împrumutatul se obligă să restituie împrumutătorului aceeași sumă de bani

(împrumutată) și dobânda calculată la aceasta în mărime de 10 % lunar din suma restantă a împrumutului.

Reclamantul a susținut că, potrivit calculelor anexate și a actului de verificare, la 31 decembrie 2016, datoria privind împrumuturile pe termen lung ale ÎM „Harelson” SRL față de Malic Tudor, în baza Contractului de împrumut nr.4 din 14 aprilie 2014, constituie 120 000 de lei - datoria de bază, dobânda calculată pentru anul 2014 constituie 104 000 de lei, dobânda calculată pentru anul 2015 constituie 146 000 de lei, iar dobânda calculată pentru anul 2016 constituie 146 400 de lei, iar în total 396 400 de lei.

Astfel, suma care urmează a fi rambursată conform Contractului de împrumut nr. 4 din 14 aprilie 2014 constituie 516 400 de lei.

La 14 mai 2015, a încheiat Contractul de împrumut nr. 16 cu ÎM „Harelson” SRL, în baza căruia a transmis prin bon de casă suma de 94 800 de lei pe un termen inițial pe o lună. Ulterior termenul fiind prelungit conform Acordului nr. 1 din 14 iunie 2015, până la data de 31 decembrie 2015, apoi conform Acordului nr. 2 din 31 decembrie 2015, până la 31 decembrie 2016.

Potrivit prevederilor pct. 1.1. a Contractului împrumutătorul transmite în proprietate împrumutatului mijloace bănești în sumă de 94 800 de lei, iar împrumutatul se obligă să restituie împrumutătorului aceeași sumă de bani (împrumutată) și dobânda calculată la aceasta în mărime de 7 % lunar din suma restantă a împrumutului - până la 14 iunie 2015, apoi în mărime de 7,5 % lunar din suma restantă a împrumutului - până în luna decembrie 2016. Conform calcului anexat suma totală ce urmează a fi rambursată sau încasată conform contractului nr. 16 din 14 mai 2015 constituie 236 036,20 lei.

La 01 ianuarie 2015 a încheiat Contractul de împrumut fără număr cu ÎM „Harelson” SRL, în baza căruia a transmis prin bon de casă suma de 84 600 de lei, inițial pe un termen de până la 31 decembrie 2015, care ulterior a fost prelungit conform Acordului nr. 1 din 01 ianuarie 2016, până la 31 decembrie 2016.

Conform prevederilor pct. 1.1 a acestui Contract împrumutătorul transmite în proprietate împrumutatului mijloace bănești în sumă de 84 600 de lei, iar împrumutatul se obligă să restituie împrumutătorului aceeași sumă de bani (împrumutată) și dobândă calculată la aceasta în mărime de 10 % lunar din suma restantă a împrumutului.

În baza calculelor anexate și a actului de verificare, la 31 decembrie 2016, datoria privind împrumuturile pe termen lung ale ÎM „Harelson” SRL față de Malic Tudor, în baza Contractului de împrumut fără număr din 01 ianuarie 2015, constituie 84 600 de lei - datoria de bază, dobânda calculata pentru anul 2015 constituie 102 930 de lei, iar dobânda calculată pentru anul 2016, se estimează la 103 212 de lei, iar dobânda calculată pentru întreaga perioada de împrumut echivalează cu 206 142 de lei.

Astfel, în viziunea reclamantului, suma totală care urmează a fi rambursată

potrivit contractul fără număr din 01 ianuarie 2015, la 31 decembrie 2016, constituie 290 742 lei.

La data expirării termenelor de creditare și până la momentul depunerii acțiunii în instanță, debitorul ÎM „Harelson” SRL nu și-a onorat obligațiile, și deși i-a fost expediată somație privind executarea obligațiilor, ultimul nu a răspuns solicitărilor reclamantului.

În instanță reclamantul a solicitat încasarea din contul ÎM „Harelson” SRL, a sumei totale de 1 043 460,20 lei, inclusiv 299 400 de lei - suma împrumuturilor și 743778,20 lei - dobânda calculată, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 04 iulie 2018, ÎM „Harelson” SRL a înaintat o cerere de chemare în judecată reconvențională, prin care a solicitat declararea drept nul contractul de împrumut nr.4 din 14 aprilie 2014 încheiat între Malic Tudor și ÎM „Harelson” SRL în suma de 120 000 lei; declararea drept nul acordul adițional nr. 1 din 14 mai 2014 cu privire la prelungirea termenului de executare a contractului de împrumut nr.4 din 14 aprilie 2015; declararea drept nul acordul adițional nr.2 din 31 decembrie 2014 cu privire la prelungirea termenului de executare a contractului de împrumut nr.4 din 14 aprilie 2015; declararea drept nul acordul adițional nr.3 din 31 decembrie 2015 cu privire la prelungirea termenului de executare a contractului de împrumut nr.4 din 14 aprilie 2015; declararea drept nul contractul de împrumut nr. 16 din 14 mai 2015 încheiat între Malic Tudor și ÎM „Harelson” SRL în suma de 94 800 de lei; declararea drept nul acordul adițional nr. 1 din 14 iunie 2015 cu privire la prelungirea termenului de executare a contractului de împrumut nr. 16 din 14 mai 2015; declararea drept nul acordul adițional nr.2 din 31 decembrie 2015 cu privire la prelungirea termenului de executare a contractului de împrumut nr. 16 din 14 mai 2015; declararea drept nul contractul de împrumut din 01 ianuarie 2015 încheiat între Malic Tudor și ÎM „Harelson” SRL în suma de 84 600 lei și acordul adițional nr. 1 din 01 ianuarie 2016 privind prelungirea termenului de executare a contractului sus indicat.

În susținerea acțiunii reconvenționale a indicat că, la 20 octombrie 2017, în adresa Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova din partea Tatiane Barbăneagră în calitate de deținător al părții sociale de 85% a fost depusă cererea privind înregistrarea a modificărilor dalelor privind înregistrarea administratorul persoanei juridice ÎM „Harelson” SRL în partea ce ține de radierea din funcția de administrator ÎM „Harelson” SRL a lui Barbăneagră Vasile și înscrierea în funcția de administrator al ÎM „Harelson” SRL a lui Barbăneagră Iurie, pe termen nelimitat.

La 26 octombrie 2017, au fost operate modificările în partea ce ține de schimbarea administratorului ÎM „Harelson” SRL cu numirea în calitate de administrator pe Barbăneagră Iurie, ce se confirmă prin extrasul eliberat de Agenția Servicii Publice.

În urma transmiterii parțiale a actelor de contabilitate către actuala administrație și urma preluării a copiilor actelor primare anexate la materialele dosarului actual de către instanță, s-a constatat faptul încheierii din partea

administratorului ÎM „Harelson” SRL, în persoana lui Barbăneagră Vasile fără acordul asociatului a unor contracte de împrumut.

Aceste contracte au fost încheiate în mod dolosiv, iar înțelegerea dolosivă constă în faptul că Malic Tudor fiind angajatul Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Administrare Fiscală, inclusiv și curatorul la care este deservit agentul economic ÎM “Harelson” SRL din start cunoscând de incapacitatea de plată al agentului economic în urma înțelegerii cu fostul administrator ÎM „Harelson” SRL în persoana Barbăneagră Vasile cu condiții exagerate, și fără acordul asociatului, au încheiat tranzacțiile date doar cu intenția de a se îmbogăți fără justă cauză, fără a transmite „de facto” sumele date ce în opinia acestuia servește drept temei pentru declararea nulității - actelor juridice contestate în cauză.

Ca urmare a transmiterii a tuturor actelor de contabilitate pentru toată durata de activitate, s-a depistat faptul că împrumuturile date nu au fost reflectate în contabilitatea întreprinderii, nu au trecut prin contul oficial deschis la BC „MOBIASBANCA” SA, valabile la acel moment până la introducerea codului, fiind eliberate doar „Chitanțe la dispozițiile de încasare” care „de facto” nu au avut loc, fiind semnate de către contabilul Bunescu Veronica, soția fostului administrator Barbăneagră Vasile.

La momentul încheierii tranzacțiilor de împrumut Barbăneagră Vasile deținea datorii personale în urma încheierii contractului de împrumut nr. IMM 2/155/07/2013 din 22.07.2013 cu ÎM “Prime Capital 2” SRL în suma de 199000 dolari SUA, care au fost și sunt în contiuare stinse din mijloacele fixe și veniturile obținute de ÎM „Harelson” SRL, iar condițiile contractelor de împrumut în baza cărora sunt înaintate cerințele din partea lui Malic Tudor, indică expres prezența unor înțelegerii dolosive între părți cu depășirea atribuțiilor prin faptul indicării a unor dobânzi cu condiții exagerate.

Prin hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru), a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Malic Tudor împotriva ÎM „Harelson” SRL cu privire la încasarea împrumutului.

A fost încasat de la ÎM „Harelson” SRL în beneficiul lui Malic Tudor împrumutul în mărime de 299 400 lei, dobânda contractuală în mărime de 200 742 lei și cheltuieli de judecată pentru taxa de stat în mărime de 15 400,26 lei, în total suma de 515 542,26 lei.

În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

A fost respinsă cererea reconvențională depusă de ÎM „Harelson” SRL împotriva lui Malic Tudor, intervenient accesoriu Barbăneagră Vasile cu privire la declararea nulității actului juridic, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 17 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de către SRL ”Harelson” și de către Malic Tudor și menținută hotărârea 27 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru)

Pentru a decide astfel instanțele au reținut că, în corespundere cu actele juridice

încheiate între părți precum și potrivit documentelor anexate la materialele cauzei ce atestă faptul primirii mijloacelor bănești, Malic Tudor a oferit ÎM „Harelson” SRL mai multe sume bănești și anume: un împrumut bănesc în cuantum de 120 000 de lei în baza contractului nr. 4 din 14 aprilie 2014; în mărime de 84 600, 00 lei în baza contractului fără număr din 01 ianuarie 2015; în mărime de 94 800,00 lei în baza contractului nr. 16 din 14 mai 2015, iar ÎM „Harelson” SRL nu a restituit aceste sume. Totuși, instanțele au redus suma dobânzii contractuale în limitele rezonabile prevăzute de lege.

Referitor la nulitatea actelor juridice invocată în acțiunea reconvențională, instanțele ierarhic inferioare au menționat că, ÎM „Harelson” SRL, invocând ca temei încheierea actului juridic în urma unui comportament dolosiv sau viclean al unei dintre părți, precum și încheiat în urma înțelegerii dolosive dintre părți, nu a prezentat nici o probă ce ar demonstra existența unui asemenea comportament sau înțelegeri dolosive, neprezentând probe ce ar demonstra vicierea consimțământului său la momentul încheierii tranzacțiilor.

Cu privire la modalitatea și scopul utilizării mijloacelor bănești acordate de către Malic Tudor întreprinderii pârâte și în special fostului administrator, instanțele au relevat că aceste circumstanțe confirmă suplimentar faptul transmiterii acestor bani, iar gestionarea ulterioară împrumutului ține de administrația SRL ”Harelson” și deficiențele acestei administrări nu-i pot fi invocate lui Malic Tudor.

La 19 iunie 2020 (prin oficiul poștal), SRL ”Harelson” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a săvârșit încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei și la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, iar aprecierea probelor a fost efectuată în mod arbitrar.

La 09 iulie 2020, Malic Tudor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea în care pretențiile lui din acțiunea inițială au fost respinse și în această parte să fie emisă o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de SRL ”Harelson” și de către Malic Tudor, inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SRL "Harelson" și de către Malic Tudor, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul

acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestora ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de SRL "Harelson" și de către Malic Tudor.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către SRL "Harelson" și de către Malic Tudor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru